

Kā izmērīt profesionālo identitāti?

Mg.sc.sal. **Elīna Akmane**, Rīgas Stradiņa universitāte

Mg.sc.sal. **Zane Krieķe**, Rīgas Stradiņa universitāte

Prof. Dr. Psych. **Kristīne Mārtinsone**, Rīgas Stradiņa universitāte

Kāpēc pētīt profesionālo identitāti? (aktualitāte)

- Psiholoģiskās palīdzības joma Latvijā piedzīvo pārmaiņas
- 7 profesionāļu grupas (Bortaščenoks et al, 2019)
- **Profesiju robežas** pārāk elastīgas, neskaidras → profesionālo robežu saplūšana, pārklāšanās (Ricou et al, 2018, Bortaščenoks et al, 2018)
- Nespēja definēt skaidras profesionālās identitātes atšķirības → lomu un atbildību sajukums → **apdraudēta** starpprofesionālās sadarbības efektivitāte (Purvlīce, 2018)
- Būtiski ir definēt **līdzīgo un atšķirīgo** (Woo et al, 2015)
- Profesionālās identitātes formēšanās process ir viens no nozīmīgākajiem katras **profesijas pastāvēšanas** aspektiem (Spurgeon, 2012)
- Aktuāli gan Eiropā, gan citur pasaulē

Kāpēc pētīt profesionālo identitāti? (novitāte)

- Latvijā nav veikti nozīmīgi pētījumi par psiholoģiskās palīdzības sniedzēju profesionālo identitāti
- Ieguldījums psiholoģiskās palīdzības sniedzēju profesiju un **profesionālās identitātes stiprināšanā** un **ilgtspējībā**

Galvenie jēdzieni

Profesionālā identitāte – ir “sevis izjūta”, kas tiek iegūta un uztverta no lomas, kuru mēs uzņemamies mūsu darbā. Tā ir komplekss process, kas ietver profesionālās grupas vērtību un normu internalizēšanu savā uzvedībā un sevis konceptā (Adams et al., 2006)

Psiholoģiskā palīdzība – plašs zinātniski pamatotu profesonālās iedarbības metožu kopums, ko mērķtiecīgi izmanto īpaši izglītoti profesionāli, lai atjaunotu vai stiprinātu indivīda psihisko (psiholoģisko) labklājību vai mazinātu ciešanas (Mārtinsone un Sudraba, 2019)

Psiholoģiskās palīdzības sniedzējs – speciālists, kura īpašā profesionālā kompetence ietver zinātniski pamatotu metožu izmantošanu psiholoģiskās palīdzības sniegšanā (Mārtinsone un Sudraba, 2019)

Latvijas saistošajos dokumentos psiholoģiskās palīdzības jomā tiek identificētas septiņas profesionāļu grupas, kuras tiek saistītas ar psiholoģiskās palīdzības sniegšanu (Bortaščenoks et al, 2019).

Psiholoģiskās palīdzības sniedzēju profesionālās identitātes mērīšanas instrumenti: Literatūras pārskats

Mg.sc.sal. **Elīna Akmane**, Rīgas Stradiņa universitāte

Mg.sc.sal. **Zane Krieķe**, Rīgas Stradiņa universitāte

Prof. Dr. Psych. **Kristīne Mārtinsone**, Rīgas Stradiņa universitāte

Literatūras pārskats: mērķis un jautājumi

Pētījuma mērķis ir izpētīt, kādi mērīšanas instrumenti tiek izmantoti psiholoģiskās palīdzības sniedzēju profesionālās identitātes mērīšanai un izpētīt profesionālās identitātes saturu.

Pētījuma jautājums:

Kādi pastāv profesionālās identitātes mērīšanas instrumenti?

Kāds ir profesionālās identitātes saturs?

Literatūras pārskats: Metode (1 no 2)

Ātrais sistemātiskais pārskats (angl. *rapid review*)

Pētījums veikts 2020.gada martā

Datu bāzes

Access Medicine, Clinical Key, EBSCO e-books, Proquest Ebook Central, BMJ Journals, EBSCO host, ProQuest, SAGE journals, Wiley Online Library, Science Direct, DynaMed Plus, Cochrane Library

Meklēšanas stratēģija

Professional identity, scale, measure (latv., *profesionālā identitāte, skala, mērījums*)

Art therapist, psychologist, psychotherapist, psychiatrist, nurse, social worker (latv., *mākslas terapeits, psihologs, psihoterapeits, psihiatrs, māsa, sociālais darbinieks*)

Literatūras pārskats: Metode (2 no 2)

Ātrais sistemātiskais pārskats (angl. *rapid review*)

Pētnieku
triangulācija

Iekļaušanas kritēriji

- a) Kvanitatīvie pētījumi
- b) Mēra profesionālo identitāti (vai saistītu fenomenu, piemēram, Es-koncepts)
- c) Izlase ir psiholoģiskās palīdzības sniedzēji (profesionāļi vai studenti)

Pētījumu atlase

- a) Izslēgti dublikāti
- b) Pārbaudīts nosaukuma un kopsavilkuma atbilstība iekļaušanas kritērijiem
- c) Pētījumu pārskata veidošana
- d) Rezultātu apkopošana (nosaukums, autors, gads, pirmavots, pantu un faktoru skaits, pētāmās dimensijas, psihometriskie rādītāji)c

Datu analīzes metode

Naratīvā sintēze

Literatūras pārskats: Rezultāti (1 no 4)

366 pētījumi

Mākslas terapeiti / studenti	Māsas (nurses) / studenti	Sociālie darbinieki / studenti	Psihoterapeiti / studenti	Psihiatri / studenti	Psihologi (counselor) / studenti
6	136	51	8	53	112

21 pētījums

Mākslas terapeiti / studenti	Māsas (nurses) / studenti	Sociālie darbinieki / studenti	Psihoterapeiti / studenti	Psihiatri / studenti	Psihologi (counselor) / studenti
0	14	2	0	1	4

Datu analīzes metode

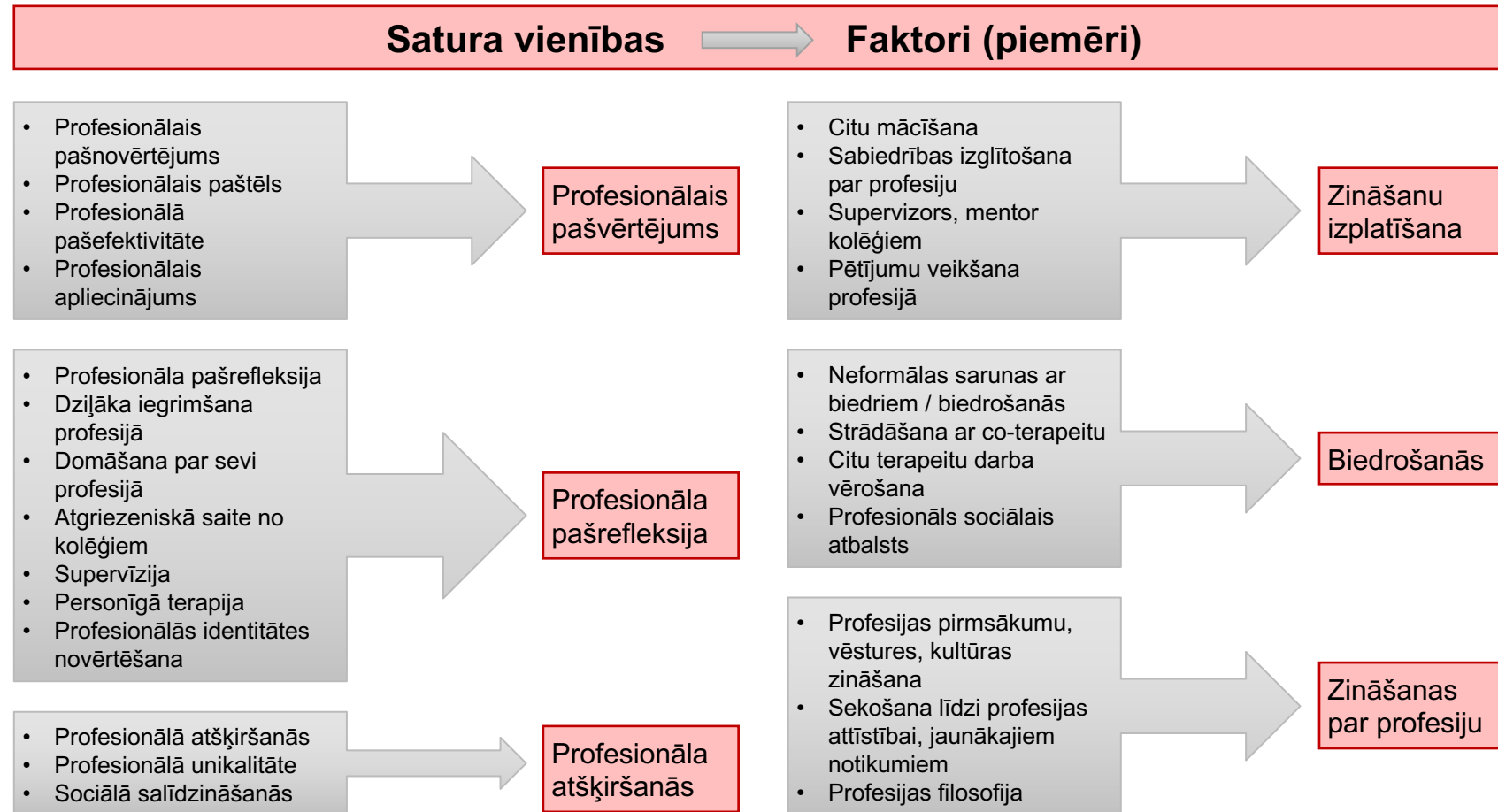
Naratīvā sintēze

Pētnieku
triangulācija

Literatūras pārskats: Rezultāti (2 no 4)

	Instrumenta nosaukums	Autors	Gads	Avots
1	Professional Identity Index	Manomenidis, Kafkia, Minaisidou, Tasoulis, Koutra, Kospantsidou & Dimitriadou	2017	Manomenidis, Kafkia, Minaisidou, Tasoulis, Koutra, Kospantsidou, Dimitriadou, 2017
2	Professional Identity Scale in Counseling (PISC)	Woo & Henfield	2015	Woo, Henfield, 2015
3	Professional Identity Status Questionnaire (PISQ-5d)	Mancini, Caricati, Panari & Tonarelli	2015	Mancini, Caricati, Panari, Tonarelli, 2015
4	Professional Identity Five Factor Scale	Tan, Molen & Schmidt	2015	Tan, Van der Molen, Schmidt, 2015
5	Professional Identity Scale for Nursing Students (PISNS)	Hao, Niu, Li, Yue & Liu	2014	Hao, Niu, Li, Yue, Liu, 2014
6	Nurses' professional values scale REVISED Korean version	Moon, Kim, Kim, Kim & Lee Original: (Weis & Schank, 2009)	2014	Moon, Kim, Kim, Kim, Lee, 2014
7	Chinese version of nurses' self-concept questionnaire (C-NSCQ)	Cao, Liu, Tian & Guo	2012	Cao, Liu, Tian, Guo, 2012
8	Nurses' professional values scale REVISED Turkish version	Geçkil, Ege, Akın & Göz Original: (Weis & Schank, 2009)	2012	Geçkil, Ege, Akin, Göz, 2012
9	The Casey-Fink Readiness for Practice Survey	Casey, Fink, Jaynes, Campbell, Cook & Wilson	2011	Casey, Fink, Jaynes, Campbell, Cook, Wilson, 2011
10	Professional Identity and Values Scale (PIVS)	Healey, Hays & Fish	2010	Healey, Hays, 2012
11	Nurses' professional values scale REVISED Chinese version	Lin & Wang Original: (Weis & Schank, 2009)	2010	Lin, Wang, 2010
12	Professional Self Identity Questionnaire (PSIQ)	Crossley & Vivekananda-Shmidt	2009	Crossley, Vivekananda-Schmidt, 2009
13	The Nurse Professional Identity scale	Liu	2009	Zhang, Wu, Fang, Zhang, Wong, 2017
14	Nurses Professional Values Scale Revised NPVS-R	Weis & Schank	2009	Weis, Schank, 2009
15	Professional Identity and Engagement Scale (PIES), The PIES revised version	Puglia	2008	Healey, Hays, 2012
16	Macleod Clark Professional Identity Scale (MCPIS-9)	Adams, Hean, Sturgis & Clark	2006	Adams, Hean, Sturgis, Clark, 2006
17	The Social Work Values Survey	Bradley, Maschi & Ward	2006	Bradley, Maschi, O'Brien, Morgen, Ward, 2012
18	Clarity of Professional Identity	Dobrow & Higgins	2005	Dobrow, Higgins, 2005
19	The Values survey	Rognstad, Nortvedt & Aasland	2004	Rognstad, Nortvedt, Aasland, 2004
20	Nurses self-concept questionnaire	Cowin	2001	Cowin, 2001
21	The CRN's Development of Psychotherapists Common Core Questionnaire (DPCCQ)	Society for Psychotherapy Research in New Zealand, The Collaborative Research Network Study (CRN)	1989	Kazantzis, Calvert, Orlinsky, Rooke, Ronan, 2010

Literatūras pārskats: Rezultāti (3 no 4)

Literatūras pārskats: Rezultāti (4 no 4)

Profesionālā identitāte

50 satura vienības

15 faktori

1. Piederības izjūta profesijai	2. Profesionālais pašvērtējums	3. Profesionāla pašrefleksija	4. Praktizēšana profesijā	5. Profesionāla atšķiršanās
6. Attiecības ar kolēģiem	7. Tālākizglītība	8. Biedrošanās	9. Zināšanu izplatīšana	10. Iesaistīšanās uzvedība
11. Personīgo īpašību integrēšana	12. Zināšanas par profesiju	13. Profesionālās darbības ētiskie un tiesiskie aspekti	14. Zināšanas, prasmes	15. Profesionālā krīze

Literatūras pārskats: Secinājumi

1. Profesionālo identitāti raksturo daudzveidīgi un tās noteikšanai tiek izmantoti dažādi tās mērīšanas instrumenti.
2. Lai arī visbiežāk pētnieki veido savus unikālus profesionālās identitātes mērīšanas instrumentus (izmantojot gan kvalitatīvas, gan kvantitatīvas metodes), vairāki pētnieki ir izveidojuši profesionālās identitātes mērīšanas instrumentus – aptaujas.
3. Visvairāk instrumentu (aptauju) ir izveidots māsām (14) un konsultantiem (4).
4. Pētot profesionālo identitāti, dažādos instrumentos tiek pētītas dažādas profesionālās identitātes satura daļas.
5. Nav izveidots vienots un visaptverošs instruments psiholoģiskās palīdzības sniedzēju profesionālās identitātes mērīšanai.

References

- Adams, K., Hean, S., Sturgis, P., & Clark, M.J., (2006). Investigating the factors influencing professional identity of first-year health and social care students. *Learning in Health and Social Care*, 5(2), 55–68.
- Bradley, C., Maschi, T., & Ward, K. (2006). Social work values survey. New York, NY: Community Research and Evaluation Collaborative.
- Bradley, C., Maschi, T., O'Brien, H., Morgen, K. & Ward, K. (2012). Faithful but different: Clinical social workers speak out about cerrer motivation and professional values, *Journal of Social Work Education*, 48(3), 459-477.
- Bortaščenoks R., Purvīce B., Mārtinsons K., Rancāns E., Mihailovs J.I. un Ķīvīte – Urtāne A. (2019). Psiholoģiskā palīdzība Latvijas saistošajos dokumentos. Psychological Help in Latvia – Regulatory Framework. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference*. 3, May 24th-25th, 2019. 21-36.
- Cao, X. Y., Liu, X. H., Tian, L., & Guo, Y. Q. (2012). The reliability and validity of the Chinese version of nurses' self-concept questionnaire. *Journal of Nursing Management*, 21(4), 657–667.
- Casey, K., Fink, R., Jaynes, C., Campbell, L., Cook & Wilson, V. (2011). Readiness for practice: The senior practicum experience. *Journal of Nursing Education*, 50(11), 646-652.
- Cowin, L. (2001). Measuring nurses' self-concept. *Western Journal of Nursing Research*, 23, 313–25.
- Crossley, J., & Vivekananda-Schmidt, P. (2009). The development and evaluation of a Professional Self Identity Questionnaire to measure evolving professional self-identity in health and social care students. *Medical Teacher*, 31(12), e603–e607.
- Dobrow, S. R., & Higgins, M.C. (2005). Developmental networks and professional identity: a longitudinal study. *Career Development International*, 10(6/7), 567–583.
- Geçkil, E., Ege, E., Akin, B., & Göz, F. (2012). Turkish version of the revised nursing professional values scale: Validity and reliability assessment. *Japan Journal of Nursing Science*, 9(2), 195–200.
- Hao, Y.F, Niu, H.J., Li, L.P., Yue, S.J., & Liu, X.H. (2014). Measurement of professional identity in Chinese nursing students. *International Journal of Nursing Sciences*, 1(2), 137-144.
- Healey, A.C., & Hays, D.G. (2012). A Discriminant Analysis of Gender and Counselor Professional Identity Development. *Journal of Counseling and Development: JCD*; Alexandria, 90(1).
- Kazantzis, N. Calvert, S.J, Orlinsky, D.E., Rooke, S., & Ronan, K. (2010). Professional development perceptions and activities of psychiatrists and mental health nurses in New Zealand. *The New Zealand Medical Journal (Online)*, 123(1317), 24-34.
- Lin, Y.-H., & Wang, L. S. (2010). A Chinese version of the revised nurses professional values scale: Reliability and validity assessment. *Nurse Education Today*, 30(6), 492–498.
- Liu, L. (2009). Nurse professional identity and its relationship with stress and burnout. Master's thesis, The Second Military Medical University, Shanghai, China.
- Mancini, T., Caricati, L., Panari, C., & Tonarelli, A. (2015). Personal and social aspects of professional identity: An extension of Marcia's identity status model applied to a sample of university students. *Journal of Vocational Behavior*, 89, 140-150.
- Manomenidis, G., Kafkia, T., Minasidou, E., Tasoulis, C., Koutra, S., Kospantsidou, A., & Dimitriadou, A. (2017). Is Self-Esteem Actually the Protective Factor of Nursing Burnout? *International Journal of Caring Sciences*, 10(3), 1348-1359.
- Mārtinsons K. un Sudraba V. (2019). *Veselības psiholoģija. Teorijas un prakses starpdisciplinārā perspektīva*. Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.
- Moon, S., Kim, D. H., Kim, E. J., Kim, Y.J., & Lee, S. (2014). Evaluation of the validity and reliability of the Korean version of the Nursing Professional Values Scale—Revised. *Nurse Education Today*, 34(3), 325–330.
- Purvīce B., Mārtinsons K., Pipere A. un Bortaščenoks R. (2018). Psiholoģiskās palīdzības profesionāļu grupu identitāte: literatūras pārskats. Identity of Professional Groups Providing Psychological Help: a Literature Review. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference*. 3, May 25th-26th, 2018. 229-239.
- Ricou, M., Cordeiro S.A., Franco A.R. & Costa-Lobo C. (2018). The Identity of Psychology. *The Psychologist: Practice & Research Journal*. Rognstad, M.-K., Nortvedt, P., & Aasland, O. (2004). Helping Motives in Late Modern Society: values and attitudes among nursing students. *Nursing Ethics*, 11(3), 227–239.
- Spurgeon, S. (2012). Counselor identity - a national imperative. *Journal of Professional Counseling, Practice, Theory, & Research*, 39 (1), 3. Iegūts: https://login.er.lib.kstate.edu/login?url=http://proquest.umi.com/pqdweb?did=26650124_21&Fmt=7&clientId=48067&RQT=309&VName=PQD
- Tan, C. P., Van der Molen, H. T., & Schmidt, H. G. (2015). A measure of professional identity development for professional education. *Studies in Higher Education*, 42(8), 1504–1519.
- Weis, D., & Schank, M.J. (2009). Development and psychometric evaluation of the Nurses Professional Values Scale-Revised. *Journal of Nursing Measurement*. 17(3), 221-31
- Woo, H., & Healey, A.C. (2015). Professional Identity Scale in Counseling (PISC): Instrument Development and Validation, *Journal of Counselor Leadership and Advocacy*, 2(2), 93-112.
- Zhang, Y., Wu, J., Fang, Z., Zhang, Y., & Wong, F.K.Y. (2017). Newly graduated nurses' intention to leave in their first year of practice in Shanghai: A longitudinal study. *Nursing Outlook*, 65(2), 202-211.

Paldies par uzmanību!

RSU 2020

